

**Биография известного
украинского и советского педагога
Бориса Николаевича Наумова
(02.01.1955 – 18.04.2016)**

Наумов Борис Николаевич – известный украинский и советский педагог, доцент кафедры общей педагогики и педагогики высшей школы Харьковского национального педагогического университета имени Г.С. Сковороды (Украина).

Родился 2 января 1955 года в Забайкалье, в военном гарнизоне городского поселения Чернышевский, районном центре Читинской области (Россия), в семье офицера авиации, однополчанина знаменитого лётчика Ивана Кожедуба.

С 1957 года жил в Харькове, где закончил среднюю школу в 1971 году и исторический факультет Харьковского государственного университета в 1977 году экстерном. Дипломная работа на Всесоюзном конкурсе студенческих научных работ была награждена двумя золотыми медалями Минвуза СССР и Общества педагогов-марксистов СССР.

С 1971 года на педагогической работе: старший вожатый, учитель истории средней школы № 105 Дзержинского района г. Харькова (1971-1977 гг.), преподаватель кафедры педагогики ХГУ (1977-1978 учебный год и по окончании аспирантуры 1981-1983 года).

Учился в очной аспирантуре и докторантуре лаборатории методологии педагогики Академии педагогических наук в Москве (руководителем и консультантом были академики Е.И. Монозон и В.В. Краевский). Кандидат педагогических наук (1982). Кандидатская работа была посвящена методологическим проблемам педагогики и награждена дипломом АН СССР, АПН СССР, Минвуза СССР, Минпроса СССР, ЦК ВЛКСМ.

Работал заведующим научно-исследовательским отделом СКБ ТСО (технических средств обучения) Харьковского государственного сельскохозяйственного института.

С августа 1984 по 18 апреля 2016 года работал в Харьковском национальном педагогическом университете имени Г.С. Сковороды старшим преподавателем кафедры научных основ управления школой, доцентом (1991) и профессором (1996) Института последипломного образования ХНГПУ. С сентября 1997 года по сентябрь 2001 года профессор кафедры общей педагогики и педагогики высшей школы, а с сентября 2001 года — доцент.

Читал курсы "Педагогика", "Основы педагогического мастерства", "Педагогика высшей школы", проводил семинарские занятия и руководил педагогической практикой студентов и магистров. Работал над темой докторской диссертации "Теоретические основы целостности педагогической деятельности". Руководил аспирантами и соискателями научной степени.

Вместе с женой Ириной Олеговной, доктором филологических наук, воспитали сына Антона.

Специалист в отрасли методологии и логики педагогического исследования, управления целостным учебно-воспитательным процессом средней школы, целостной теории педагогики, полицентризма.

Автор учебного пособия «Педагогічна діяльність як цілісний процес» (Педагогическая деятельность как целостный процесс) (1992), книги "А.С. Макаренко і Харківщина" (1998), монографий «Теоретичні основи цілісності педагогічної діяльності» (Теоретические основы целостности педагогической деятельности) (1994), «Поліцентричний метод: перша педагогічна технологія цілісного розвитку особистості» (Полицентричный метод: первая педагогическая технология целостного развития личности) (1999) и более 110 статей, учебного пособия с грифом МОП "Школа-полицентр: модель, план организации деятельности" (2007, 2010).

Деятельно занимался пропагандой наследства выдающихся славянских педагогов XX века А.С. Макаренко и В.А. Сухомлинского. Член правления Международной макаренковской ассоциации и член Украинской ассоциации В.А. Сухомлинского.

Член-корреспондент Академии педагогических и социальных наук Украины (с 2001 г.). Автор теории целостной педагогической деятельности и новейшей человекоцентричной системы полицентризма. Разработал в 90-ые годы полицентричный метод – первую педагогическую технологию целостного развития творческой личности школьников. Выступал с почином создания Международной ассоциации полицентристов и полилогистов (МАПП).

Награждён знаком "Отличник просвещения Украины" (в 2002 г.) и знаком "А.С. Макаренко" (в 2005 г.) Министерства просвещения и науки Украины.

Закончил земной путь Борис Николаевич Наумов на шестьдесят втором году жизни 18 апреля 2016 в Харькове.

Біографія
відомого українського і радянського педагога
Бориса Миколайовича Наумова
(02.01.1955 – 18.04.2016)

Наумов Борис Миколайович – відомий український і радянський педагог, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Україна). Народився 2 січня 1955 року в Забайкальї, у військовому гарнізоні міського поселення Чернишевський, районному центрі Читинської області (Росія), у сім'ї офіцера авіації, однополчанина знаменитого льотчика Івана Кожедуба. З 1957 року жив у Харкові, де закінчив середню школу в 1971 році та історичний факультет Харківського державного університету в 1977 році екстерном. Дипломна робота на Всесоюзному конкурсі студентських наукових робіт була нагороджена двома золотими медалями Мінвузу СРСР та ОПМ СРСР.

З 1971 року на педагогічній роботі: старший ватажок, учитель історії середньої школи № 105 Дзержинського району м. Харкова (1971-1977 рр.), викладач кафедри педагогіки ХДУ (1977-1978 навчальний рік та після закінчення аспірантури 1981-1983 роки). Учився в очній аспірантурі та докторантурі лабораторії методології педагогіки Академії педагогічних наук у Москві (керівником та консультантом були академіки Е.І. Монозон та В.В. Краєвський). Кандидат педагогічних наук (1982). Кандидатська робота була присвячена методологічним проблемам педагогіки і нагороджена дипломом АН СРСР, АПН СРСР, Мінвузу СРСР, Мінпросу СРСР, ЦК ВЛКСМ.

Працював завідуючим науково-дослідним відділом СКБ ТЗН Харківського сільськогосподарського інституту. З серпня 1984 по 18 квітня 2016 року

працював у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди старшим викладачем кафедри наукових основ управління школою, доцентом (1991) та професором (1996) Інституту післядипломної освіти ХНГУ. З вересня 1997 року по вересень 2001 року професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, а з вересня 2001 року доцент. Читав курси "Педагогіка", "Основи педагогічної майстерності", "Педагогіка вищої школи", проводив семінарські заняття та керував педагогічною практикою студентів і магістрів. Працював над темою докторської дисертації "Теоретичні основи цілісності педагогічної діяльності". Керував аспірантами та здобувачами наукового ступеню. Разом із дружиною Іриною Олегівною, доктором філологічних наук, виховали сина Антона.

Спеціаліст у галузі методології та логіки педагогічного дослідження, управління цілісним навчально-виховним процесом середньої школи, цілісної теорії педагогіки, поліцентризму. Автор навчального посібника "Педагогічна діяльність як цілісний процес" (1992), книги "А.С. Макаренко і Харківщина" (1998), монографій "Теоретичні основи цілісності педагогічної діяльності" (1994), "Поліцентричний метод: перша педагогічна технологія цілісного розвитку особистості" (1999) та більше 110 статей, навчального посібника з грифом МОН "Школа-поліцентр: модель, план організації діяльності" (2007, 2010).

Активно займався пропагандою спадщини видатних українських педагогів ХХ століття А.С. Макаренка та В.О. Сухомлинського. Член правління Міжнародної макаренківської асоціації та член Української асоціації В.О. Сухомлинського. Член-кореспондент Академії педагогічних та соціальних наук (з 2001 р.).

Автор теорії цілісної педагогічної діяльності та новітньої людиноцентричної системи поліцентризму. Розробив у 90-ті роки поліцентричний метод – першу педагогічну технологію цілісного розвитку творчої індивідуальності школярів. Виступав із ініціативою створення Міжнародної асоціації поліцентристів і полілогістів (МАПП).

Нагороджено знаком "Відмінник воєнного військового будівництва" (1975) Міністерства оборони СРСР, значком "Відмінник освіти України" (2002 р.) та знаком "А.С. Макаренко" (2005 р.) Міністерства освіти і науки України.

Закінчив земний шлях Борис Миколайович Наумов на шістьдесят другого році життя 18 квітня 2016 у Харкові.